

WYTYCZNE DO OCENY EKSPONATÓW TEMATYCZNYCH

Artykuł 1. WYSTAWY KONKURSOWE

Zgodnie z artykułem 1.4 Regulaminu Ogólnego FIP Oceny Ekspонатów na Wystawach Konkursowych FIP (GREV), w celu uzupełnienia tych zasad w odniesieniu do ekspонатów tematycznych, opracowany został Regulamin Specjalny (tekst kursywą).

Niniejsze Wytyczne zostały wydane przez Komisję Tematyczną FIP w celu udzielenia praktycznych porad, dotyczących stosowania GREV i Przepisów oceny ekspонатów tematycznych (SREV), które zostały zatwierdzone przez 54. Kongres FIP w 1985 r. w Rzymie (poprawione na 61. Kongresie FIP w 1992 r. w Granadzie i w 2012 r. w Dżakarcie).

Wytyczne zostały opracowane, aby pomóc wystawcom w przygotowaniu, a sędziom w ocenie tematycznych ekspонатów filatelistycznych. Mają one na celu dostarczenie wskazówek dotyczących głównie:

1. definicji właściwego materiału filatelistycznego,
2. zasad kompozycji eksponatu,
3. kryteriów oceny filatelistycznych ekspонатów tematycznych.

Artykuł 2. EKSPONATY KONKURSOWE

Ekspонат tematyczny rozwija temat zgodnie z planem, jak określono w 3.2.1, demonstrując wiedzę tematyczną i filatelistyczną poprzez wybrane walory filatelistyczne.

Wiedza ta powinna prowadzić do najwłaściwszego z możliwych wyboru i aranżacji materiału oraz poprawności towarzyszącego mu tekstu tematycznego i filatelistycznego.

Artykuł 3. ZASADY BUDOWY EKSPONATU

Ekspонат tematyczny wykorzystuje najszerszy zakres odpowiedniego materiału pocztowo-filatelistycznego (por. GREV art. 3.2).

3.1. Definicja odpowiedniego materiału filatelistycznego

Ekspонат tematyczny wykorzystuje najszerszy zakres materiałów pocztowo-filatelistycznych (por. GREV art. 3.2). Odpowiedni materiał pocztowo-filatelistyczny to taki, który w celu przesyłania poczty lub innej formy komunikacji pocztowej, został wydany, przeznaczony do wydania lub wyprodukowany w ramach przygotowania do wydania, używany lub traktowany jako ważny do nadania przez rządowe, lokalne lub prywatne agencje pocztowe, lub przez inne stosownie upoważnione lub uprawnione organy.

Koperty listów i inne rodzaje przesyłek mają zazwyczaj kilka cech: znaczki, stemple pocztowe, naklejki i oznaczenia wskazujące na specjalne traktowanie tej korespondencji, a czasami wskazania dotyczące przywilejów pocztowych. Są to elementy pochodzenia pocztowego i/lub oznaczenia, które mogą być wykorzystane do tematycznego rozwinięcia. Inne cechy tej samej przesyłki, takie jak nazwa nadawcy i adres, ozdobne nadruki lub ilustracje na kopercie/kartce, treść wiadomości oraz inne składniki, są elementami niepocztowymi (= prywatnymi), których nie można wykorzystać tematycznie.

To rozróżnienie między elementami pocztowymi i prywatnymi (być może na tym samym walorze) jest jedyną zasadą dla definiowania odpowiedniego materiału filatelistycznego w filatelistyce tematycznej. Dlatego jest to fundamentalne dla zrozumienia natury „materiału pocztowo-filatelistycznego” w filatelistyce tematycznej, w przeciwieństwie do filatelistyki społecznej i klasy filatelistyki otwartej, które pozwalają na wykorzystanie prywatnych elementów w ekspozycji.

Wszystkie pozostałe punkty w tej sekcji Wytycznych stanowią wyjaśnienie tej zasady. Pokazują one typowy zakres materiału pocztowo-filatelistycznego, jaki występuje w wiodących ekspozycjach tematycznych i zawierają ostrzeżenia w tych przypadkach, w których wystawcy próbują rozszerzyć definicję odpowiedniego materiału. Poniższe zestawienie przedstawia bardzo szeroki zakres materiału, który jest odpowiedni dla tematycznego rozwinięcia, biorąc pod uwagę, że odnosi się to do wspomnianych walorów pochodzenia pocztowego i/lub ich znaczenia.

Rodzaj materiału

- Znaki służące do uiszczania opłaty (znaczki, zeszyciki znaczkowe, całostki, frankatury mechaniczne, komputerowe opłaty pocztowe, nalepki FRAMA, SmartStamps itp.).
- Modyfikacje zastosowane do znaków opłaty (np. nadruki, dopłaty i perforacje „per-fins”). Jednakże zmodyfikowane elementy nie powinny być uwzględniane, jeśli odwracają uwagę od oryginalnego motywu (np. sprawiając, że przestaje on być widoczny) – mogą być one używane dla tematów związanych z modyfikacją.
- Stemple pocztowe (zwykłe, propagandowe, okolicznościowe i inne specjalne znaki pocztowe).
- Znaczki, stemple, znaki i/lub karty wskazujące na przywilej pocztowy (np. władze, wojskowe).
- Inne walory używane w operacjach pocztowych, takie jak nalepki polecenia, nalepki i oznaczenia tras, dodatkowe nalepki lub oznaczenia (np. cenzura, dezynfekcja, przesyłki z katastrof), dokumenty dostarczania przesyłek, kupony na odpowiedź, oznaczenia spedytorów, oznaczenia agentów, znaki automatyki pocztowej i etykiety itp. W stosownych przypadkach powinny się one znajdować na odpowiednich dokumentach.
- Materiały „przeznaczone do wydania lub wyprodukowane w ramach przygotowań do emisji”, np. szkice, odbitki próbne.
- Odmiany i błędy.
- Znaczki skarbowe. Są dopuszczalne, jeśli były pocztowo używane lub miały ważność pocztową. Znaczki skarbowe użyte do celów fiskalnych dopuszczalne są w wyjątkowych przypadkach, gdy są jedynym środkiem do opisanego ważnego punktu tematycznego.

Ramy czasowe

Materiał pocztowy od ery przedznaczkowej, przez okres klasyczny, do czasów obecnych.

Usługi pocztowe

- Normalne przesyłanie poczty, w tym:
  - wolne od opłaty poczty służbowe i wojskowe (w tym Airgraph i V-mail),
  - poczta morska,
  - poczta kolejowa dowolnego typu,
  - poczta lotnicza dowolnego typu,
  - poczta jeńców wojennych i obozów koncentracyjnych,
  - pakiety, paczki pocztowe i przesyłki towarowe.
- Pocztove usługi płatnicze.
- Poczta prywatna, autoryzowana lub tolerowana przez oficjalne władze lub działająca w przypadku całkowitego braku oficjalnej poczty.
- Inna komunikacja pocztowa, w tym:
  - poczta pneumatyczna,
  - telegramy,
  - poczta elektroniczna (tj. wiadomość wysłana elektronicznie do urzędu pocztowego, gdzie jest drukowana i dostarczona do adresata),
  - inne podobne formy usług pocztowych.

Materiał z pogranicza

Różnorodność usług i przepisów pocztowych w różnych krajach i ich ewolucja w czasie uniemożliwiają zdefiniowanie listy obejmującej wszystkie możliwe sytuacje. Niektóre walory są zgodne tylko w pewnym stopniu z definicjami odpowiedniego lub nieodpowiedniego materiału, dlatego powinny być one używane głównie wtedy, gdy nie są dostępne żadne inne materiały do opisanego konkretnego szczegółu tematycznego. Ich włączenie do eksponatu powinno być zawsze poparte dokładnym uzasadnieniem filatelistycznym.

Walory należące do specyficznej kultury filatelistycznej danego tematu, kraju lub regionu mogą być tolerowane w takim stopniu, w jakim są uzasadnione, a ich liczba jest proporcjonalna do stopnia opracowania eksponatu.

Zespół jury ocenia materiał z pogranicza przede wszystkim pod kątem jego znaczenia tematycznego, dlatego nigdy nie należy go pokazywać wyłącznie ze względu na jego rzadkość.

Materiał nieodpowiedni

Następujące walory i udostępniane przez nie informacje nie powinny być wykorzystywane do rozwinięcia tematycznego:

A)

- wydania fantazyjne z nieistniejących terytoriów,
- wydania rządów na uchodźstwie,
- wydania organizacji nieprowadzących usług pocztowych,

- nadużycia, nielegalne i niepożądane emisje, zgodnie z definicją UPU i Kongresu Filatelistycznego FIP z 1976 r. (dostępne na stronie internetowej komisji FIP ds. walki z fałszerstwami),
- widokówki, chyba że są to całości wydawane przez władze pocztowe,
- prywatnie drukowane lub opatrzone ręcznymi adnotacjami wojskowe karty pocztowe i karty listowe (np. Feldpost), chyba że zostały zaakceptowane lub zatwierdzone przez władze pocztowe, jako dopuszczone do przywileju pocztowego, bez innych oficjalnych oznaczeń,

B)

- prywatne stemple dodatkowe i kaszety stosowane przez nadawcę lub dostawcę przed wysłaniem dokumentów,
- prywatne nadruki dodatkowe na całościach (znane również jako „repiquages”),
- znaki administracyjne (niepocztowe), gdy nie dają żadnych przywilejów pocztowych,
- prywatne dekoracje i ozdobne nadruki na kopertach i kartach,
- prywatne winiety (etykiety reklamowe), niezależnie od celu ich użycia.

Wymienione pozycje kategorii „B” są zazwyczaj częściami walorów, które zawierają elementy pocztowe, takie jak znaczki i stemple pocztowe. Są to jednak typowe „prywatne elementy” takich przesyłek, które zazwyczaj nie są dopuszczane do rozwinięcia tematycznego (patrz powyżej).

W wyjątkowych przypadkach (por. także art. 3.2.2), gdy nie ma materiałów pocztowo-filatelistycznych dla ważnych aspektów rozwinięcia tematycznego, elementy wymienione w punkcie „B” mogą być uznane za akceptowalne, jeśli przedstawiają znaczący związek tematyczny i są poparte przez dokładne uzasadnienie filatelistyczne.

Informacja tematyczna

Każdy element musi być powiązany z wybranym tematem i przedstawiać informacje tematyczne w najbardziej przejrzysty i skuteczny sposób.

Informacje tematyczne wykorzystywane do zilustrowania tematu lub opowiedzenia historii w ekspozycji tematycznej pochodzą:

- bezpośrednio z
  - celu wydania (lub użycia)
  - grafiki waloru,
- pośrednio
  - w wyniku głębszej analizy, która upoważnia wykorzystanie walorów, na pierwszy rzut oka nie wykazujących żadnego związku z tematem.

Tak więc informacje tematyczne można czerpać z:

- celu emisji:
  - wydania, które powstają w wyniku zmian sytuacji politycznej,
  - wydania, które dokumentują konkretny okres,
  - grafiki waloru, wraz ze wszystkim, co jest przedstawione lub zapisane na znaczku, całości, stemplu pocztowym lub innym odpowiednim pocztowym materiale filatelistycznym,
  - tekstu, stylu artystycznego ilustracji itp.,

- materiału, na którym przedmiot został wydrukowany, np. jedwab, papier banknotowy, mapy wojenne,
- wzoru znaku wodnego,
- perforacji (np. „perfiny”),
- tekstu lub ilustracji na marginesach, międzypolach, przywieszkach, okładkach i przekładkach zeszytów znaczkowych itp.,
- funkcji usług pocztowych, które mają znaczenie tematyczne (np. znaczki poczty kolejowej, telegraficzne, gazetowe, urzędowe całości, poczta gołębia).

Informacje tematyczne opisane powyżej muszą być:

- zainicjowane przez pocztę lub
- wprowadzone albo dodane przez pocztę (np. przywieszki reklamowe, opisy na marginesach, ilustracje całostek pocztowych) lub
- zatwierdzone przez pocztę (np. całości na prywatne zamówienie).

Nadruki lub dodruki dodawane prywatnie po sprzedaży walorów nie spełniają tych wymagań.

Zwykłe ostemplowania mogą być używane

- z powodu specyficznego znaczenia nazwy miejscowości, lub
- przyczyny jej istnienia.
- Alternatywnie, oprócz danych dotyczących miejsca i/lub daty, muszą one zawierać odpowiednie informacje tematyczne (np. tekst reklamowy, ilustrację).

Stempel pocztowy, nawet jeśli pochodzi z okresu przedfilatelistycznego, nie dokumentuje miejsca urodzenia danej osoby.

Data i miejsce użycia stempla pocztowego, jeśli odnoszą się do szczególnego wydarzenia, które zdarzyło się w tym samym dniu i miejscu, są odpowiednie tylko wtedy, gdy:

- inne elementy tematyczne pomagają zilustrować temat, lub
- mają szczególne znaczenie tematyczne z historycznego punktu widzenia. W tym drugim przypadku powinny być używane tylko wtedy, gdy odnoszą się do ważnego szczegółu tematu.

Dane nadawcy i adresata stanowią nieistotne informacje, chyba że

- dokument wykazuje specjalny przywilej pocztowy (np. zmniejszona opłata pocztowa lub wolny od opłaty pocztowej) wynikający ze stanowiska, stanu lub statusu (np. poczta wojskowa, rządowa lub urzędowa) jednej ze stron. Oznaczenie obniżonej opłaty lub zwolnienia z niej, stemple służbowe lub równoważne oznaczenia trasy pocztowej, stanowią wystarczający dowód.
- W niektórych przypadkach dane nadawcy i/lub adresata, w połączeniu z elementami pocztowymi dokumentu, mogą być pomocne jako uzupełniająca informacja tematyczna.

3.2. Opracowanie tematyczne

Opracowanie eksponatu tematycznego obejmuje strukturę dzieła (tytuł i plan) oraz opracowanie każdego punktu tej struktury (rozwińcie).

Ekspонат tematyczny ilustruje temat wybrany przez wystawcę a właściwie opowiada historię związaną z tym tematem. Temat lub historia są przedstawione w tekście tematycznym i zilustrowane odpowiednim materiałem filatelistycznym (por. art. 3.1).

W filatelistyce tematycznej plan reprezentuje koncepcję zdefiniowaną przez GREV. Dwa elementy „Tytuł i plan” oraz „Rozwinięcie” reprezentują dwa aspekty przeplatającego się procesu, opartego na osobistych studiach i badaniach kolekcjonera na temat zarówno tematu, jak i materiału:

- Głębsza znajomość tematu umożliwia zwiększenie liczby faktów i szczegółów opisanych w historii i poszukiwanie dodatkowych walorów do ich zilustrowania.
- Lepsza znajomość materiału pozwala zidentyfikować nowe walory, które często muszą być uzasadnione poprzez dalsze badanie tematu, co może skutkować bardziej rozbudowanym planem.

Karty ekspozycji powinny prezentować wybrany temat (przedstawiony w tytule i wyszczególniony w planie) w całości, tj. ważne części wybranego tematu nie mogą być pominięte.

Innowacyjność to osobiste podejście wystawcy, podkreślające wyniki jego/jej umiejętności stworzenia interesującej historii i zilustrowania jej najlepszymi dostępnymi materiałami.

3.2.1. Tytuł i plan

Tytuł wraz z podtytułem definiują zakres ekspozycji. Tytuł i plan stanowią pełną znaczenia całość i odzwierciedlają specyficzny charakter wybranego tematu. W związku z tym różne tytuły dają początek różnym planom.

Tytuł przedstawia syntezę ekspozycji. W związku z tym tytuł i zawartość kart muszą pasować do siebie, a kolejność materiału filatelistycznego zamontowanego na kartach winna prezentować wszystkie szczegóły historii sugerowanej przez tytuł. Tytuły mające na celu zwiększenie atrakcyjności ekspozycji mogą być mylące, jeśli odbiegają od koncepcji planu i jego rozwinięcia na kartach.

Plan definiuje strukturę ekspozycji i jego podrozdziałów i obejmuje wszystkie główne aspekty tytułu. Powinien być w całości zbudowany zgodnie z kryteriami tematycznymi. Kolejność głównych rozdziałów i ich podrozdziałów powinna przedstawiać rozwój planu, a nie wymieniać jego główne aspekty.

Plan powinien w jak największym stopniu przedstawiać syntezę historii opowiedzianej przez ekspozycję. Nie powinien być zwykłą listą (np. podejście leksykonowe). Plan zapewnia jasny i zrozumiały wgląd we wszystkie główne aspekty tematu. Może on:

- być dowolnie wybrany w celu wyszczególnienia wszystkich głównych aspektów tematu lub idei, albo
- wynikać naturalnie z tematu.

Struktura planu może być następująca:

- klasyfikacja związana z czasem (historyczna, ewolucyjna), lub
- kryteria tematyczne (naukowe, systematyczne, organizacyjne, ekonomiczne itp.), lub
- inne kryteria podziału, w przypadku tematów związanych z organizacjami i instytucjami (np. Czerwony Krzyż, Liga Narodów, Rada Europy), powtarzających się wydarzeń (np. Dni Znaczka, Igrzyska Olimpijskie) itp. np.:

- ich struktura,
- rodzaj organizacji,
- poszczególne wydarzenia, nawiązujące tematycznie do klasyfikacji czasowej lub przestrzennej.

Tematy opracowane w ramach organizacyjnych lub chronologicznych powinny wyraźnie pokazywać tło historyczne, cele, zadania, wyniki i efekty działalności takich organizacji lub wydarzeń.

Plan powinien składać się wyłącznie z rozdziałów i podrozdziałów tematycznych, bez rozdziałów ogólnych (np. „Różne”, „Aneks”). Powinno się unikać podziałów według daty emisji, kraju wydania, rodzaju materiału (np. „Frankatury”, „Całostki”) lub celu wydania (np. „Rocznice”). Takie walory najlepiej użyć według ich znaczenia tematycznego. To samo dotyczy specjalnych badań filatelistycznych (por. art. 3.2.3).

Plan powinien przedstawiać zawartość ekspozycji w logicznym porządku rozdziałów (i podrozdziałów), pozwalających na przestudiowanie całego ekspozycji bez przeszkadzających przerw między różnymi rozdziałami. Idealnie byłoby, gdyby początek kolejnego rozdziału miał logiczne powiązanie z poprzedzającym. Pomaga to stworzyć interesującą historię, zamiast niepowiązanego ze sobą „spisu zawartości”. Najlepiej byłoby, gdyby rozdziały (i podrozdziały) miały strukturę opowieści.

Efektywny plan obejmuje najszerszy zakres zgodny z tytułem. W tym względzie, jeśli tego nie ujęto szczegółowo w tytule, plan nie powinien być ograniczony czasowo lub geograficznie, o ile pozwala na to wybrany temat.

Poszczególne rozdziały powinny być odpowiednio wyważone, zgodnie z ich względną wagą tematyczną, w ramach tematu określonego w tytule, a nie ilością dostępnego materiału.

Budowa innowacyjnego planu jest uważana za warunek wstępny innowacyjnego rozwinięcia.

Karta z planem

Tytuł i plan muszą być przedstawione na karcie na początku ekspozycji i napisane w jednym z oficjalnych języków FIP.

Karta z planem winna obejmować główne części planu lub części opowiedzianej historii. Dokładniejsze i bardziej szczegółowe części z zasady winny być prezentowane tylko na poszczególnych kartach. Planu nie można zastąpić literackim opisem lub ogólnym wprowadzeniem.

Odpowiednia karta z planem daje pewność, że zarówno zwiedzający, jak i sędziowie nie będą musieli „rekonstruować” planu, przeglądając karty ekspozycji. Oczywiście trudności wynikające z takiej konieczności mogą znaleźć odzwierciedlenie w zrozumieniu i ocenie ekspozycji.

Klasyfikacja numeryczna (np. dziesiętna, system prawniczy) jest zalecana, ponieważ ułatwia zrozumienie ekspozycji. Powinna ona być ograniczona do głównych rozdziałów planu. Doświadczenie pokazało, że system dwóch/trzech cyfr/liter jest wystarczający.

Jako dodatek do karty z planem, podkreśleniu tematu może służyć karta tytułowa.

Tytuł, plan i wszelkie inne informacje wprowadzające muszą być podane w jednym z oficjalnych języków FIP, którymi są angielski, francuski, niemiecki, rosyjski i hiszpański.

3.2.2. Rozwinięcie

Rozwinięcie oznacza dokładne opracowanie tematu, mające na celu uporządkowanie materiału w pełni zgodne z planem.

Analiza zarówno tematu, jak i odpowiedniego materiału, oparta na dogłębnej wiedzy tematycznej i filatelistycznej, jest warunkiem możliwie najlepszego opracowania tematycznego. Umożliwia ona umiejętny dobór każdego waloru oraz jego prawidłowe rozmieszczenie i kolejność, a także związany z tym opis. Jest to konieczne, aby zapewnić właściwe zrozumienie związku pomiędzy walorem a tematem.

Ukazane jest to poprzez:

- wybór najbardziej odpowiednich walorów dla każdego opisanego szczegółu tematycznego,
- zrównoważone wykorzystanie walorów, zgodnie ze znaczeniem szczegółu tematycznego, który wspierają. Liczba dostępnych walorów filatelistycznych dla tego samego szczegółu nie powinna być podstawą do ich włączenia,
- dokładny układ tematyczny walorów, pokazanych na tej samej karcie zgodnie z następstwem „historii”. Prawidłowa kolejność ma pierwszeństwo przed względami estetycznymi karty.

W związku z tym prosta klasyfikacja walorów filatelistycznych związanych z daną tematyką jest konieczna, ale niewystarczająca do osiągnięcia zaawansowanego stopnia opracowania.

Tekst tematyczny

Tekst tematyczny zapewnia niezbędne powiązania tematyczne i zapewnia szczegóły tematyczne, gdy tylko są one potrzebne. Tekst tematyczny:

- ilustruje logiczną sekwencję rozwinięcia, poprzez łączenie pokazywanych walorów. Dobre połączenie jest skuteczne i zwarte, bez niepotrzebnych informacji. Wymaga to, aby tekst był na tyle płynny, aby zademonstrować nić przewodnią rozwinięcia,
- wyjaśnia kwalifikację tematyczną waloru, jeśli jest to wymagane (por. art. 3.3 poniżej),
- podaje odpowiednie informacje na temat tematycznych znaczków i dokumentów.

Każde wyjaśnienie tematyczne musi być ściśle związane z przedstawionym materiałem, a każde stwierdzenie musi być poparte odpowiednimi tematycznie walorami filatelistycznymi, w przeciwnym razie osłabia to rozwinięcie tematyczne.

Nawet jeśli języki FIP nie są obowiązkowe dla tekstów tematycznych i filatelistycznych, to wystawcom, którzy zamierzają wystawiać eksponat na wystawach międzynarodowych, zaleca się prezentowanie swoich eksponatów w jednym z tych języków, aby pomóc w zrozumieniu ich pracy (por. GREV art. 3.3).

3.2.3. Innowacyjność

Innowacyjność przejawia się poprzez:

- *wprowadzenie nowych tematów, lub*
- *wprowadzenie nowych aspektów do tematu przyjętego czy znanego lub*
- *nowe podejście do znanych tematów, lub*
- *nowe zastosowanie materiału.*

Innowacyjność może odnosić się do wszystkich komponentów rozwinięcia. Ekspонат powinien demonstrować osobistą kreatywną pracę wystawcy, podkreślając wyniki jego/jej zdolności do innowacji. Wymaga to osobistego wysiłku w zakresie studiów, badań oraz wyobraźni i nie może wynikać z prostego, mechanicznego powielania istniejących opracowań. Wystawcy mogą korzystać ze wszystkich dostępnych źródeł na dany temat (np. literatury tematycznej i filatelistycznej, jak również innych zbiorów), aby posunąć swoje badania do przodu.

3.3. Kwalifikacja materiału filatelistycznego

Wykorzystywany materiał powinien być w pełni zgodny z wybranym tematem. Wybór powinien pokazywać uznanie wystawcy w odniesieniu do tego, co jest dostępne w kontekście wybranego przez niego tematu. Powinien również obejmować najszerszy zakres odpowiedniego materiału filatelistycznego o najwyższej dostępnej jakości (GREV, art. 3.4).

Związek między materiałem filatelistycznym a tematem musi być wyraźnie zademonstrowany, gdy jest to konieczne.

Krótki opis tematyczny jest konieczny, gdy związek między walorem a tematem nie jest oczywisty. Walory bez wykazanego związku z tematem powinny być wykluczone.

Przy wyborze kwalifikowanego materiału do ekspozycji, pierwszeństwo i większe znaczenie należy przyznać:

- walorom, które stanowią podstawę filatelistyki (tj. znaczkom, całostkom, kasownikom i datownikom), w przeciwieństwie do walorów o mniejszym znaczeniu pocztowym, nawet wtedy, gdy ich wydanie lub stosowanie było w pełni autoryzowane przez pocztę,
- wydaniom zawierającym informacje, których treść z politycznego, historycznego, kulturowego, ekonomicznego i/lub podobnego punktu widzenia, ma bezpośredni związek z krajem wydania. Należy unikać emisji spekulacyjnych, które wykorzystują „modne trendy” w filatelistyce tematycznej (te wątpliwe walory powinny być w zasadzie całkowicie wykluczone), ze szczególnym uwzględnieniem emisji niezgodnych z kodeksem etycznym UPU,
- normalnym wydaniem, w przeciwieństwie do równoległych wydań nieperforowanych (znaczki i arkusze pamiątkowe),
- autentycznie kasowanym walorom, w przeciwieństwie do kasowanych na specjalne zamówienie,
- autentycznie przewożonym przesyłkom komercyjnym z odpowiednim kasowaniem, w przeciwieństwie do dokumentów pamiątkowych i wszelkich podobnych walorów, które zostały stworzone, aby zadowolić kolekcjonerów, np. ozdobnych FDC (nawet jeśli zostały wydane przez pocztę) i kart maksimum,

- walorom z rzeczywistego obiegu pocztowego, z prawidłową opłatą pocztową i odpowiednimi ostemplowaniami tematycznymi, w przeciwieństwie do ostemplowań grzecznościowych, często z zaniżoną opłatą pocztową lub, co gorsza, ostemplowań na kopertach bez znaczka („in blanco”), chyba że wynikają one z przywileju zwolnienia z opłaty pocztowej,
- dokumentom z indywidualnymi, różniącymi się adresatami, w przeciwieństwie do całości i całości otrzymanych w wyniku abonamentu przez tego samego adresata,
- prawidłowym opłatom pocztowym, najlepiej jako wielokrotne frankowanie znaczkiem ważnym tematycznie, w przeciwieństwie do opłat zawyżonych z powodów filatelistycznych (np. kompletne serie),
- frankaturom mechanicznym z prawidłową opłatą pocztową, w przeciwieństwie do grzecznościowych ostemplowań (np. „000”), chyba że te ostatnie są „wzorami” lub mają uzasadnione znaczenie pocztowe.

Wyjątki od powyższych kryteriów mogą być wystawiane tylko wtedy, gdy są odpowiednio uzasadnione.

Względna rzadkość lub nietypowe cechy prób, odmian i podobnych walorów mogą podwyższyć filatelistyczną jakość eksponatu. Popularne odmiany (np. drobne niuanse kolorystyczne) odgrywają nieistotną rolę i mogą negatywnie wpłynąć na rozwinięcie tematu. Jeśli odmiana nie wykazuje wyraźnego związku z tematem, należy jako punkt odniesienia pokazać również normalny walor.

Popularne znaczki i dokumenty są odpowiednie, jeśli najlepiej reprezentują ważne szczegóły tematyczne.

Wykorzystanie kart maksimum powinno być ograniczone do kilku znaczących walorów, głównie w celu zrozumienia informacji tematycznych, jeśli są zbyt małe, aby były dobrze widoczne na znaczku. Dodatkowo, oprócz niezbędnej zgodności tematu, miejsca i daty, zdefiniowanych w zasadach maksimafilii, walory te powinny mieć kasownik zgodny z tematem.

Użycie znaczków skarbowych użytych do celów fiskalnych powinno być ograniczone do kilku znaczących pozycji, głównie w celu wzmocnienia rozwinięcia tematycznego w bardzo ważnych punktach tematu, których nie można przedstawić w inny sposób. Użycie tych walorów powinno być odpowiednio uzasadnione.

Badania filatelistyczne

Walory i dokumenty pocztowe przedstawiają liczne odmiany materiału filatelistycznego. Jeśli materiał ten ma znaczenie tematyczne i filatelistyczne, wtedy zaleca się zwięzłe i wyważone badania filatelistyczne, by właściwie ukazać taki materiał.

Badania filatelistyczne winny podążać systematycznie za kryteriami filatelistyki tradycyjnej (np. rozwój waloru, odmiany), historii poczty (np. użycie, trasy, obsługa poczty, znaki pocztowe) lub jakiegokolwiek innej dziedziny pocztowo-filatelistycznej. Badania filatelistyczne mogą wykorzystywać istniejące źródła dla dalszych osobistych badań. Aby zachować równowagę eksponatu, celem tych badań nie powinna być kompletność, ale obecność najważniejszych osobliwości filatelistycznych. Zakres badań winien być proporcjonalny do stopnia specjalizacji eksponatu.

Badania filatelistyczne, gdy są częścią eksponatu, łączą się z opracowaniem tematycznym nie wpływając na płynność opracowania eksponatu. Tekst tematyczny winien być kontynuowany równoległe z badaniami, tak aby nie było żadnych zakłócających przerw w narracji.

Tekst filatelistyczny

Krótkie wyjaśnienie jest wymagane tylko wtedy, gdy materiał nie jest oczywisty lub istnieje potrzeba zilustrowania specjalnych badań. Tekst filatelistyczny może być użyty wtedy, gdy konkretna cecha filatelistyczna waloru nie jest łatwo rozpoznawalna, dla uzasadnienia użycia znaczków skarbowych lub do przedstawienia badań filatelistycznych. Reklamowe określenia w stylu katalogów aukcyjnych są niewłaściwe.

3.4. Prezentacja

Prezentacja, wraz z tekstem towarzyszącym eksponatowi, powinna być prosta, gustowna i dobrze wyważona. Powinna dodawać informacje do tych dostarczanych przez materiał i pokazywać poziom zrozumienia tematu i osobistych dociekań wystawcy (GREV, art. 3.4).

Por. GREV art. 3.5, zawierający wskazówki dotyczące oceny tego kryterium.

3.5. Ekspozycje jednoekranowe

Tematyczny ekspozycja jednoekranowa winien być ekspozycją o bardzo wąskim temacie, który mieści się na jednym ekranie. Jeśli temat może być pokazany na więcej niż jednym ekranie, to nie nadaje się jako temat dla ekspozycji jednoekranowej.

Wykorzystanie walorów z ekspozycji wieloekranowej może być odpowiednie tylko wtedy, gdy w pełni uwzględnia się naturalny podtemat ekspozycji w ramach jednego ekranu. Fragment ekspozycji wieloekranowej, pokazujący tylko najlepsze walory („wisienki na torcie”) z ekspozycji wieloekranowej, nie jest odpowiedni jako ekspozycja jednoekranowa.

Artykuł 4. KRYTERIA OCENY

Ogólne kryteria, określone w art. 4 GREV, są dostosowane do specyfiki klasy tematycznej.

Jurorzy tematyczni muszą wypełnić formularz oceny, który ułatwi im dokładną, bezstronną i spójną ocenę.

Aby pomóc w spójnym ocenianiu, w ramach wszystkich poniższych kryteriów oceny, z wyjątkiem Prezentacji, istnieje rozróżnienie między „Wymaganiami podstawowymi” i „Osiągnięciami”.

Wymagania podstawowe. Gdy wszystkie z nich są spełnione, przyznawany jest wynik równy 80% maksymalnej oceny. Jeśli w którymkolwiek z nich ma miejsce błąd, to wynik 80% jest odpowiednio obniżany.

Osiągnięcia. Te wymagania są stopniowymi celami na drodze do uczynienia eksponatu wybitnym. Otrzymuje się za nie ponad 80% maksymalnej oceny, a spełnienie wszystkich z nich oznacza najwyższy wynik.

4.1 Opracowanie tematyczne

Opracowanie będzie oceniane na podstawie tytułu i planu, rozwinięcia i innowacyjności, pokazanych w eksponacie. Ujęcie tematyczne, to prezentacja historii wybranego tematu i jego rozwinięcie na kartach, przy czym oba te elementy winny wykazywać innowacyjne podejście.

Oceniając sposób prezentacji, sędziowie zwracają uwagę na:

- logiczne rozwinięcie, łatwe do śledzenia,
- jasny i zwięzły opis,
- zrównoważony eksponat dla wybranego tematu,
- stopień, w jakim plan opowiada historię.

Sędziowie sprawdzą, czy eksponat:

- odzwierciedla temat sugerowany przez tytuł,
- jest opracowany zgodnie z planem,
- ma nowe aspekty i nowe podejścia do znanych tematów.

4.1.1. Tytuł i plan

Tytuł i plan zostaną ocenione biorąc pod uwagę:

- spójność między planem a tytułem,
- obecność karty z planem,
- adekwatność karty z planem,
- poprawną, logiczną i zrównoważoną strukturę planu (rozdziały i podrozdziały),
- uwzględnienie wszystkich głównych aspektów niezbędnych do rozwinięcia tematu.

Tytuł określa ogólną koncepcję, która następnie zostaje ustrukturyzowana w planie. Niespójności między tytułem a planem wskazują albo na nieodpowiedni podział elementów tytułu na części planu, albo na niewłaściwą syntezę jego struktury w wybranym temacie.

Karta z planem, która zapewnia wgląd w temat, musi być pokazana na początku eksponatu. Niezastosowanie się do tego wymogu spowoduje automatyczną utratę trzech punktów.

Wymagania dotyczące prawidłowego, logicznego i zrównoważonego podziału na rozdziały i podrozdziały są zdefiniowane w następujący sposób:

Prawidłowy: Plan powinien być dokładny, naukowo rzetelny i solidny.

Logiczny: Kolejność głównych rozdziałów i ich podrozdziałów musi być zgodna z racjonalnym porządkiem, bez zbędnych lub źle umiejscowionych rozdziałów.

Zrównoważony: Należy nadać taką samą wagę poszczególnym częściom, zgodnie z ich znaczeniem tematycznym i dostępnym materiałem dla pokrycia wszystkich głównych aspektów, niezbędnych do rozwinięcia tematu.

Najlepsze plany to te, w których rozdziały (i podrozdziały) są skonstruowane tak, aby móc opowiadać historię i są oceniane znacznie wyżej, niż te skonstruowane jako „spis treści”.

Tytuł i plan zostaną ocenione z uwzględnieniem:

Podstawowe wymagania:

- obecność karty z planem,
- adekwatność karty z planem,
- spójność między planem a tytułem,
- poprawna, logiczna i zrównoważona struktura (rozdziały i podrozdziały),
- uwzględnienie wszystkich głównych aspektów niezbędnych do rozwinięcia tematu.

Osiągnięcia:

- stopień, w jakim plan opowiada historię.

4.1.2. Rozwinięcie

Rozwinięcie będzie oceniane z uwzględnieniem:

- *prawidłowego montażu i rozmieszczenia walorów w zgodności z planem,*
- *związku między walorami a tekstem tematycznym,*
- *głębokości rozwinięcia, pokazanej poprzez związki, wzajemne odniesienia, rozgałęzienia, przyczyny i skutki,*
- *równowagi, uzyskanej poprzez nadanie każdemu punktowi tematycznemu znaczenia, odpowiadającego jego ważności w ramach tematu,*
- *opracowania wszystkich aspektów planu.*

Fabula przedstawiona w planie powinna być rozwinięta na pojedynczych kartach i napisana jako ciągła historia, przepływająca przez każdą kartę i przez cały eksponat. Powinna być czytana jak w książce, od lewego górnego rogu do prawego dolnego rogu.

Aby ułatwić śledzenie rozwoju wydarzeń, każda karta powinna mieć na górze numer rozdziału lub podrozdziału, wskazujący która część planu jest rozwijana na karcie. Dodatkowy tytuł karty, podsumowujący jej zawartość, jest również pomocny.

Prawidłowy montaż i rozmieszczenie walorów, w tym poszczególnych walorów na każdej karcie, demonstrowane jest przez dobrze zrozumiałą, poprawną i płynną nić rozwinięcia. Źle rozmieszczone walory sprawiają, że rozwinięcie jest niejasne i trudne do zrozumienia. Walory powinny być umieszczone w pobliżu związanego z nimi tekstu tematycznego.

Równowaga wyrażona jest poprzez nadanie właściwej głębi i wymiaru różnym szczegółom tematycznym, zgodnie z ich znaczeniem w ramach tematu. Dotyczy to również badań filatelistycznych.

Rozwinięcie będzie oceniane z uwzględnieniem:

Podstawowych wymagań:

- prawidłowego montażu i rozmieszczenia walorów zgodnie z planem,
- powiązania walorów z tekstem tematycznym,
- opracowania wszystkich aspektów planu,
- obecności „wątku przewodniego”, który łączy pojedyncze karty i rozdziały w ciągłą historię.

Osiągnięć:

- równowagi, poprzez nadanie każdemu punktowi tematycznemu wagi, odpowiadającej jego znaczeniu w ramach tematu,
- głębi, pokazanej poprzez połączenia, odniesienia, konsekwencje, przyczyny i skutki.

4.1.3. Innowacyjność

Innowacyjność będzie oceniana zgodnie z art. 2.1.3 GREV.

4.2. Wiedza, osobiste studia i badania

GREV bierze pod uwagę „wiedzę filatelistyczną i pokrewną”, która jest wynikiem dwóch składników:

- wiedzy związanej z „koncepcją”. W prawie wszystkich klasach ma ona charakter pocztowy i filatelistyczny: emisje, zastosowania, procesy drukowania, taryfy, trasy, usługi itd. W filatelistyce tematycznej ta „koncepcja” ma charakter tematyczny: samochody, mosty, historia, przyroda, sport itp., stąd „wiedza tematyczna” to wiedza, która opiera się na osobistych studiach i badaniach oraz solidnej znajomości tematu.
- „wiedzy filatelistycznej”, która odnosi się do materiału używanego do wspierania koncepcji. Ten składnik jest wspólny dla wszystkich klas.

4.2.1. Wiedza tematyczna i związana z nią wiedza osobista, studia i badania

Wiedza tematyczna i związane z nią studia i badania będą oceniane z uwzględnieniem:

- *adekwatności, zwięzłości i poprawności tekstu tematycznego,*
- *prawidłowego tematycznego wykorzystania materiału,*
- *obecności nowych ustaleń tematycznych dla danego tematu.*

Wiedza tematyczna odnosi się do ogólnej znajomości tematu, która wyraża się wyborem walorów, ich wzajemnych relacji i stopnia adekwatności towarzyszącego tekstu. Prawidłowe wykorzystanie tematyczne materiału jest odzwierciedlone w stopniu odpowiedniości pokrycia specyficznych szczegółów tematycznych.

Wiedza tematyczna zakłada brak tematycznych błędów i unika pretekstów dla pokazywania materiału, który nie jest bezpośrednio związany z tematem, wątpliwych lub niepotrzebnych walorów z pogranicza.

Wiedza tematyczna jest również demonstrowana przez użycie „zaskakującego” materiału, który jest tematycznie odpowiedni, nawet jeśli nie jest to od razu widoczne, ale którego stosowność została odkryta przez wystawcę.

Poziom studiów i badań tematycznych jest oceniany poprzez zwrócenie uwagi na dostępne wcześniejsze badania danego tematu, a celem tego jest ocena, w jakim stopniu w opracowaniu wykorzystano dostępną literaturę tematyczną i filatelistyczną, katalogi i udokumentowane badania. Zostanie to następnie porównane z osobistymi badaniami i studiami przedstawionymi w ekspozycji.

Podstawowe wymagania:

- odpowiedni, zwięzły i poprawny tekst tematyczny,
- prawidłowe wykorzystanie materiału tematycznego.

Osiągnięcia:

- szczegóły tematyczne w tekście i materiale,
- obecność nowych ustaleń tematycznych dla wybranego tematu,
- „zaskakujący” materiał (który nie należy do tematu, ale tematycznie pasuje do historii danej karty).

4.2.2. Wiedza filatelistyczna i związana z nią wiedza osobista, studia i badania

Wiedza filatelistyczna, studia osobiste i badania będą oceniane z uwzględnieniem:

- *pełnej zgodności z zasadami filatelistyki pocztowej,*
- *obecności najszerszego możliwego zakresu materiału pocztowo-filatelistycznego i jego zrównoważonego wykorzystania,*
- *stosowności dokumentów pocztowych,*
- *stosowności i poprawności tekstu filatelistycznego, gdy jest to wymagane,*
- *obecności badań filatelistycznych i związanego z nimi umiejętnego wykorzystania ważnego materiału filatelistycznego.*

Pełna zgodność z zasadami filatelistyki pocztowej dotyczy na przykład obecności walorów, które nie nadają się do celów kolekcjonerskich ze względu na ich stan (np. pocięte znaczki lub całości, niewłaściwe karty maksimum).

Walory pocztowo-filatelistyczne (np. znaczki, całości, odbitki próbne, szkice) powinny być pokazane w całości. Nakładanie jest dozwolone przy pokazywaniu odmian całości w taki sposób, aby szczegóły dotyczące samej odmiany były wyraźnie widoczne. Okienkowanie stempli i nadruku na całościach jest dozwolone, gdy tekst tematyczny odnosi się do stempli. Okienkowanie lub składanie jest dozwolone w przypadku bardzo dużych walorów, takich jak telegramy, kompletne arkusze znaczków itp.

Obecność i zrównoważone wykorzystanie wszystkich różnych rodzajów materiałów filatelistycznych winno być osiągnięte poprzez prezentację walorów ze wszystkich okresów i z jak największej liczby krajów, w ramach możliwości wybranego tematu.

Przydatność dokumentów pocztowych uwzględnia ich filatelistyczną adekwatność, jak również wybór walorów o rzeczywistym znaczeniu filatelistycznym, a nie walorów ekstrawaganckich.

Bardzo ograniczone wyjątki (średnio co najwyżej jeden na ekran) od tej ogólnej zasady są dopuszczalne, gdy wybrany materiał filatelistyczny znacząco zwiększa związek z tekstem tematycznym lub jest jedynym sposobem na jego zilustrowanie. Odnosi się to do włączenia zarówno walorów z pogranicza lub walorów o charakterze niepocztowym (np. stare nadruki prywatne używane komercyjnie tzw. *repiquages*, znaczki fiskalne, koperty z adresami wysłanymi do osobistości związanych z tematem, prywatne druki, znaki, winiety i inne podobne materiały, jeśli znajdują się na korespondencji pocztowej lub dokumencie). W takich przypadkach walory muszą być w pełni uznane za wyjątki, tym samym udowadniając wiedzę filatelistyczną wystawcy.

Osobiste studia i badania filatelistyczne są wykazane przez obecność:

- materiału, który nie został jeszcze zbadany dla tego tematu lub przeprowadzono bardzo mało badań,
- badań filatelistycznych przedstawiających prawdziwą, dobrze udokumentowaną, dogłębną analizę filatelistyczną, a które nie są tylko pretekstem do pokazania większej liczby walorów bez żadnych poważnych podstaw filatelistycznych.

Podstawowe wymagania:

- pełna zgodność z zasadami filatelistyki pocztowej,
- adekwatność dokumentów pocztowych,
- stosowność i poprawność tekstu filatelistycznego, jeśli jest to konieczne,
- obecność szerokiego zakresu materiału pocztowo-filatelistycznego w całym ekspozycie i na pojedynczych kartach.

Osiągnięcia:

- obecność możliwie jak najszerszego zakresu materiałów pocztowo-filatelistycznych i ich zrównoważone wykorzystanie,
- obecność materiału, który nie został jeszcze zbadany pod kątem danego tematu lub w przypadku którego przeprowadzono bardzo mało badań,
- obecność badań filatelistycznych i umiejętne wykorzystanie ważnego materiału filatelistycznego.

4.3. Stan i Rzadkość

Kryteria „Stan i Rzadkość” wymagają oceny jakości prezentowanego materiału, biorąc pod uwagę standard materiału, który istnieje dla wybranego tematu, rzadkość i względną trudność w pozyskaniu wybranego materiału.

4.3.1. Rzadkość

Rzadkość opiera się na obiektywnych kryteriach, takich jak uznany w pełnym zakresie niedobór i trudność w nabyciu.

Aby podnieść poziom filatelistyczny istotne jest, aby odmiany, próby, szkice, były rzadsze niż samo wydanie definitywne. To samo dotyczy bloków, pasków itp.

Oczywistym jest, że walory, które chociaż są bardzo rzadkie, nie mają związku z tematem lub posiadają niewystarczającą współzależność z tematem, nie powinny być uwzględniane w ocenie tego kryterium.

Sędziowie będą przede wszystkim szukać:

- rzadkości o ogólnym znaczeniu w filatelistyce, jeśli są dostępne dla danego tematu,
- rzadkości o szczególnym znaczeniu dla wybranego tematu, o których wiadomo, że istnieją,
- jak łatwo można stworzyć duplikat eksponatu.

Sędziowie będą również szukać:

- rzadkich i niespotykanych walorów, w szczególności z zakresu filatelistyki tradycyjnej, historii poczty i całostek.

Podstawowe wymagania:

- zwykły i nowoczesny materiał oraz niezwykle i rzadkie walory.

Osiągnięcia:

- obecność rarytasów.

4.3.2. Stan

Stan opiera się na zwykłych ogólnych kryteriach oceny w filatelistyce i jest związany ze stopniem rzadkości walorów obecnych w eksponacie.

Wszystkie walory powinny być w jak najlepszym stanie. Stan walorów jest oceniany tak, jakby były to znaczki: żadnych rozdarć, brakujących narożników, zagięć, plam czy uszkodzonej perforacji (jeśli występuje) itp.

- Stan zwykłego materiału powinien być nienaganny.
- Wystawcy są zachęceni do prezentowania unikalnych lub bardzo rzadkich materiałów, które nie występują w dobrym stanie, ale przestrzega się przed włączaniem innych walorów w stanie, który może obniżyć ogólną ocenę eksponatu.
- Ważne jest, aby pamiętać, że aktualny stan może się różnić w zależności od kraju i okresu.
- Preferowane powinny być walory używane komercyjnie, w stosunku do walorów wyprodukowanych przez filatelistów.

- Kasowniki powinny być tak wyraźne, jak to tylko możliwe, a wszystkie istotne napisy i rysunek znaczka, tam gdzie jest to tematycznie istotne, powinny być wyraźnie widoczne.
- Zeszyciki znaczkowe powinny być prezentowane w komplecie ze znaczkami.
- Jeśli walor został naprawiony lub przerobiony, musi być opisany jako taki.

Podstawowe wymagania:

- Zwykły i nowoczesny materiał w doskonałej jakości, plus wszystkie nietypowe walory w dobrej jakości i rzadkie materiały w zadawalającym stanie.

Osiągnięcia:

- Rarytasy w jakości od ponadprzeciętnej do najlepszej.

4.4. Prezentacja

Kryterium „Prezentacja” wymaga oceny:

- jasności eksponatu,
- jasności tekstu,
- ogólnego wyważenia estetyki eksponatu.

Metoda prezentacji powinna pokazywać materiał w jak najlepszy i zrównoważony sposób. O staraniach wystawcy świadczy rozmieszczenie walorów i tekstu na odpowiednich kartach wystawienniczych w celu skutecznego przekazania historii i podkreślenia materiału filatelistycznego w atrakcyjny i estetyczny sposób.

Prezentacja eksponatu jest oceniana na podstawie:

- ogólnej równowagi estetycznej na ekranach i poszczególnych kartach,
- dobrego wykorzystania karty, z niezbyt dużą ilością pustej przestrzeni,
- jasnego i zwięzłego opisu, tzn. zawierającego wystarczająco dużo tekstu (ale nie za dużo),
- wszelkie kserokopie/skany muszą o co najmniej 25% różnić się rozmiarem od oryginału,
- starannego i schludnego montażu.

Inne czynniki:

- nie jest żadną zaletą ani wadą, jeśli tekst jest napisany odręcznie, na maszynie lub wydrukowany komputerowo,
- należy unikać jaskrawych kolorów tuszu i kolorowych kart,
- należy unikać montowania długich kopert pod kątem.

Artykuł 5. OCENA EKSPONATÓW

5.1. Ekspozyty tematyczne będą oceniane przez uznanych specjalistów w danej dziedzinie i zgodnie z sekcją V, Art. 31 do 46, regulaminu GREX (por. GREV art. 5.1).

Jurorzy tematyczni muszą wypełnić formularz oceny, aby kierować się dokładnym, bezstronnym i spójnym ocenianiem.

5.2. Celem osiągnięcia przez jury zrównoważonej oceny dla ekspozycji tematycznych ustalono następujące punktowe wartości średnie (por. GREV art. 5.3).

---

1. Opracowanie	35
Tytuł i plan	15
Rozwinięcie	15
Innowacja	5
2. Wiedza, osobiste studia i badania	30
Tematyczna	15
Filatelistyczna	15
3. Stan i rzadkość	30
Stan	10
Rzadkość	20
4. Prezentacja	5
Razem	100

Obecność podrobionych, przerobionych lub naprawionych walorów, które nie są wyraźnie oznaczone jako takie, spowoduje obniżenie oceny ekspozycji przez Jury, zgodnie z raportem specjalnego zespołu ekspertów powołanego przy każdej wystawie.

Reprinty (wznowione wydania – przyp. tłumacza) muszą być prezentowane jako takie. Słabe lub wyblakłe stemple pocztowe nie mogą być retuszowane na walorze, zamiast tego kopia stempla pocztowego powinna być zretuszowana i przedstawiona obok waloru.

Zaleca się, aby przed włączeniem wątpliwego waloru do ekspozycji kolekcjonerzy poddali go ekspertyzie, a oryginał certyfikatu powinien być dołączony z tyłu karty, w tej samej przezroczystej okładce ochronnej. W przypadku użycia fotokopii powinna być ona poświadczona przez Federację (w Polsce przez PZF – przyp. tłumacza). Alternatywnie, komisarz może przywieźć oryginał certyfikatu do wykorzystania w razie potrzeby. Niezależnie w jaki sposób certyfikat jest udostępniany, na końcu tekstu filatelistycznego dotyczącego waloru powinna być umieszczona litera „e” w nawiasie pogrubioną czcionką, według wzoru (e).

Artykuł 6. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

6.1. W przypadku jakichkolwiek rozbieżności w tekście wynikających z tłumaczenia, obowiązujący będzie tekst w języku angielskim.

6.2. Niniejsze wytyczne zostały zatwierdzone na konferencji Komisji Tematycznej FIP podczas wystawy FIP THAILAND 2018 w Bangkoku, w sobotę 1 grudnia 2018 r. w godz. 11-13, zatwierdzone przez Radę FIP w Buenos Aires 28 sierpnia 2019 r. i ratyfikowane na 76. kongresie FIP 9 sierpnia 2022 r.

Tłumaczenie Ryszard Prange, lipiec 2024 r.

Niniejsze Wytyczne zostały zatwierdzone uchwałą Prezydium Zarządu Głównego PZF nr 49/XXII/ZG/2024 z dnia 09 września 2024 roku i wchodzi w życie z dniem ich uchwalenia.

Jednocześnie traci moc Regulamin Specjalny Oceny Ekspонатów Tematycznych SREV z 2007 roku.